

ت یهود در چرخه وش

او با بیان لزوم ارزیابی تفکرات گذشته و جدید متفکران و فلاسفه، افزود: به‌زودی کنفرانسی بین‌المللی در کره جنوبی برای ارزیابی تفکرات فلاسفه و گشودن راه‌های جدید این همکاری تشکیل خواهد شد.

در پایان این میزگرد، قرارداد همکاری دوجانبه‌ای میان مؤسسه گفت‌وگوی ادیان و پروفیسور مک‌لین امضاء شد.

دکتر مهدی سنایی: دین با جهانی شدن مخالفتی ندارد

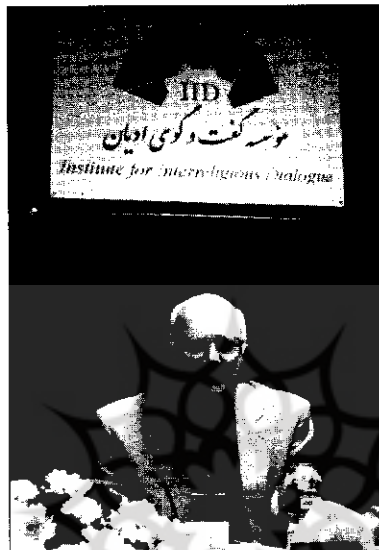
سی‌ویکمین نشست علمی مؤسسه گفت‌وگوی ادیان در خرداد ماه سال جاری با عنوان جهانی شدن و گفت‌وگوی ادیان، با حضور و سخنرانی دکتر سنایی، عضو هیات علمی دانشگاه تهران برگزار شد.

دکتر سنایی در ابتدای سخنان خود در توضیح جهانی شدن گفت: این اصطلاح در سال ۱۹۶۱ در لغت‌نامه‌ها به کار برده شده است، اما تا دهه ۹۰ خیلی مورد توجه نبود اما از دهه ۹۰ هزاره‌ی دوم، بحث جهانی شدن خیلی جدی شد و ابتدا هم از حوزه اقتصاد بود که این بحث در گرفت.

او در ادامه به بررسی جهانی شدن در حوزه اطلاعات و اطلاع رسانی پرداخت و اضافه کرد: انقلابی که در حوزه اطلاعات رخ داده خیلی وسیع است و این امر با حضور اینترنت از گستردگی بیشتری برخوردار خواهد بود.

این استاد دانشگاه در ادامه‌ی سخنان خود ضمن بررسی فرهنگ به عنوان حوزه سوم مرتبط با جهانی شدن گفت: روند جهانی شدن موجب شده است که سلیقه‌های مردم دنیا به هم نزدیک شده و اختلافات آن‌ها کمرنگ شود و به ویژه نسل جوان دنیا، احساس اشتراکات بیشتری با هم داشته باشند و در حقیقت این جهانی شدن است که این جوانان را هر چه بیش‌تر به هم نزدیک کرده است.

او ضمن بررسی دیدگاه‌های مختلف نسبت

تمدن‌ها، نیازمند پارادایم جدیدی در جهان است که از طریق این پارادایم جدید، این دو تمدن به هم نزدیک شوند. وی، سکولار و مذهبی بودن را دو بحث اصلی دانست که امروزه بسیاری از افراد و جوامع را به خود مشغول کرده است و افزود: اما من فکر می‌کنم با تلفیق این دو بحث با یکدیگر است که می‌توان به نتیجه مطلوبی دست یافت.

پروفیسور مک‌لین با بررسی سیر نگاه فلاسفه از دوران یونان باستان تا به امروز، «جزیی» و «کلی»‌نگری را دو دیدگاه مورد بحث همیشگی این اندیشمندان دانست و یادآور شد: باید به‌سوی پارادایمی حرکت کنیم که نه فقط تفرد و انسان محوری را مد نظر داشته باشد، بلکه به آن نگاهی کثرت‌گرایانه و کلی نیز مبنول دارد.

وی با بیان این‌که «زمان همیشه در گذر است و دیگر تنها نگاه به گذشته نیست که می‌تواند کارساز باشد» در ادامه بر لزوم شکل‌گیری این پارادایم نو تأکید کرد و گفت: تمدن‌ها را باید در کنار یکدیگر دید و ارزیابی کرد و این پارادایم سوم یا پارادایم جهانی کمک می‌کند تا بتوانیم مذهب و سکولاریسم را کنار هم ببینیم و بررسی کنیم.

تبیین نسبت دین و سکولاریسم، بحث پیرامون جهانی شدن و گفت‌وگوی ادیان، رابطه‌ی قرآن و ادیان، و بالاخره تاریخچه شکل‌گیری عبادات یهود، عناوین سخنرانی‌های ماهانه‌ی مؤسسه گفت‌وگوی ادیان طی ماه‌های فروردین تا تیرماه ۸۶ بود. بر این اساس پروفیسور «جورج مک‌لین» استاد برجسته دانشگاه کاتولیکی آمریکا، طی سفر خود به ایران، در مؤسسه گفت‌وگوی ادیان حضور یافت و درباره‌ی نسبت دین و سکولاریسم سخن گفت. دکتر «مهدی سنایی» موضوع جهانی شدن و گفت‌وگوی ادیان را به بحث گرفت. دکتر «جعفری هرنندی» به بحث درباره‌ی دیدگاه قرآن نسبت به ادیان مختلف پرداخت و مهندس «آرش آبابی» درباره‌ی تاریخچه عبادات یهود سخن گفت. گزارشی از این سخنرانی‌ها را در ذیل می‌خوانید.

پروفیسور مک‌لین: باز تعریف رابطه مذهب و سکولاریسم، پارادایم جدیدی می‌طلبد

پروفیسور مک‌لین مدیر گروه فلسفه و رییس بخش تحقیقات و ارزش‌های دانشگاه کاتولیک آمریکا در میزگرد «مذهب و سکولاریسم» در مؤسسه گفت و گوی ادیان، باز تعریف ارتباط میان مذهب و سکولاریسم را نیازمند پارادایمی جدید دانست.

به گزارش مؤسسه‌ی گفت‌وگوی ادیان، جورج مک‌لین در این نشست که با حضور رییس مؤسسه گفت‌وگوی ادیان «سید محمدعلی ابطحی»، تعدادی از اندیشمندان مذهبی ادیان مختلف، اساتید دانشگاه و صاحب‌نظرانی چون دکتر شهرام بازوکی، حسن یوسفی اشکوری، سروش دباغ، آرش آبابی، کشیش مقدس‌نیا، حسین واله و حجت‌الاسلام نوبهار برگزار شد، اظهار داشت: تمدن‌های کلاسیک مذهبی و تمدن‌های مدرن سکولار، امروزه به خوبی در کنار یکدیگر قرار نمی‌گیرند.

پروفیسور مک‌لین همچنین گفت: بنابراین کنار هم قرار گرفتن و ارتباط برقرار کردن میان این

به جهانی شدن ادامه داد؛ دیدگاه‌های مثبت و منفی نسبت به جهانی شدن وجود دارد، البته برخی نگاه‌ها هستند که میان این دو قرار می‌گیرند و شاید بشود کمی کم‌ترشان کرد تا اختلاف نظرها نیز کمتر شود. مثلاً جهانی شدن در حوزه اقتصاد به ویژه در کشور ما، موجب موافقت یا مخالفت با دولت‌های وقت شده است، یا در حوزه‌ی فرهنگ هم همین‌طور، بحث از تهاجم فرهنگی و دغدغه‌ی

کشورهای مختلف نسبت به فرهنگ ملی خودشان و نگاهی که به جهانی شدن دارند، حاکی از دید کاملاً منفی آن‌ها به این پدیده است.

او در ادامه در توضیح رابطه دین با جهانی شدن گفت: برای بررسی رابطه دین با جهانی شدن نیاز به تفکیک جهانی شدن با جهانی‌سازی است و فرضیه بحث من این است که دین با جهانی شدن مخالفتی ندارد و نسبتش با جهانی شدن یا بی‌طرفانه است و یا آن را همراهی می‌کند. آن چه که دین به آن حساسیت دارد روند جهانی‌سازی است.

او اضافه کرد: مجموعه ادیان به دنبال یک هدف مشترک بودند که همانا «اقامه قسط و عدل در جهان» بود و به دنبال ایجاد یک جهان یکسان از جهت اعتقاد و باورها بودند، لذا می‌توان گفت که ادیان حتی یک پله هم از جهانی شدن جلوتر هستند.

او در ادامه یادآور شد: اعتقاد همه دین‌مداران این است که زمانی ایجاد خواهد شد که جامعه‌ای که قسط و عدالت بر آن حاکم است، تحت مدیریت خلیفه‌الله قرار خواهد گرفت، بنابراین مجموعه ادیان با اصل جهانی شدن و شکل‌گیری یک جامعه واحد مخالفتی ندارند.

او سپس اضافه کرد: بنابراین با ورود دین، بحث جهانی شدن بسته نیست و دین جامعه واحد جهانی و یک جهان مشترک را می‌پذیرد و لذا اصل جامعه جهانی را همه ادیان می‌پذیرند و آن چه در حقیقت مورد قبول دین نیست، جهانی‌سازی است و روند

برنامه‌ریزی شده‌ای است که فرهنگ خاصی را بر همه جهان تحمیل می‌کند.

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران در پایان سخنان خود بیان کرد: جامعه جهانی واحد، ضمن این‌که از نگاه ادیان کاملاً منفی نیست، اما محتوای آن در جوامع دینی و از نگاه ادیان با نگاه نظریه‌پردازان سکولار کاملاً متفاوت است و برای هر دو گروه در حد آرمان و ایده‌آل باقی خواهد ماند. واقعیتی که ما در جهان معاصر با آن مواجه هستیم، تنوع فرهنگی و دینی است و برای این که جهان توأم با آرامش باشد، هیچ رویکردی جز گفت‌وگو وجود نخواهد داشت و این گفت‌وگو در حوزه‌های مختلف از جمله ادیان جریان دارد.

دکتر جعفری هرندی: آیات قرآن درباره ادیان مختلف قابل تقسیم به سه دسته است

سی‌امین نشست علمی مؤسسه گفت‌وگوی ادیان در اردیبهشت‌ماه سال جاری با حضور و سخنرانی دکتر جعفری هرندی برگزار شد. این سخنرانی علمی با موضوع «قرآن و ادیان» به بررسی دیدگاه قرآن مجید و کلام وحی الهی نسبت به ادیان اختصاص داشت.

دکتر جعفری هرندی در ابتدای سخنان خود گفت: هنگام نزول قرآن مجید، مخاطبش کسانی بود که از سطح علمی بالایی برخوردار نبودند و در جامعه آن روز نیز مدرسه و مکتبی وجود نداشت، اما عقل جمعی آن‌ها بیش از آن چیزی بوده است که برای ما متصور است.

او در ادامه صحبت‌های خود با تأکید بر این که در طول تاریخ تفاسیر مختلفی از قرآن کریم شده است اضافه کرد: در طول زمان به اقتضای شرایطی که پیدا شد، تفاسیری که از قرآن کریم شده، متفاوت است، تا آن‌جا که می‌توان گفت، برخی مفسران نظرات خود را بر قرآن تحمیل کرده‌اند.

وی در ادامه گفت: بنابراین در فهم آیات قرآنی ما باید مقداری ذوق سلیم و دانستن لغات و اصطلاحات عرب، آن هم لغاتی که در زمان نزول قرآن متعارف بوده است را مد نظر داشته باشیم.

استاد دانشگاه آزاد اسلامی، با تأکید بر این که اگر بت پرستی را هم دین بدانیم، آیاتی که در قرآن درباره ادیان آمده است را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد، در ادامه اظهار داشت: دسته‌ی اول آیاتی هستند که همه ادیان را به رسمیت شناخته و تعارضی میان آن‌ها قایل نشده‌اند و اجازه داده است که هر دینی بر طبق مبانی خود فعالیت کند.

دسته دوم آیاتی هستند که اشتراک هدف ادیان را بیان می‌کنند و در نهایت نیز آیاتی هستند که به صراحت مردم را به اسلام دعوت می‌کنند و غیر از دین اسلام را نمی‌پذیرند.

او در ادامه گفت: از مجموعه آیات زیر، از مجموعه سوم این گونه برمی‌آید که اگر پیروان یهود و نصارا شرک نوزبیده بودند، لحن این آیات از این تندی که برخوردار است، برخوردار نبود.

وی با اشاره به آیاتی که درباره‌ی جهاد در قرآن وجود دارد اضافه کرد: اکثر قریب به اتفاق آیاتی که امر به جهاد دارند، به صورت خطاب مشافهه هستند، یعنی مخاطب کسانی هستند که در آن زمان وجود داشته‌اند، بنابراین اکثر آیات مربوط به جنگ و جهاد از این ویژگی برخوردارند و علمای شیعه هم جنگ ابتدایی را مخصوص امام معصوم می‌دانند و بر غیر از امام معصوم حرام شمرده‌اند.

استاد فقه و حقوق اسلامی در ادامه نتیجه گرفت: آن چه موجب ایجاد شبهه شده است و

عده‌ای هم از آن سوء استفاده کرده‌اند، این است که مخاطب این آیات ما نیستیم، اگر چه در زمان خود، مخاطبانی داشته است، بنابراین در این باب تکلیفی متوجه ما نخواهد بود.

در پایان این نشست حاضران در جلسه سوالات خود را مطرح کردند.

مهندس آرش آبابی: علمای یهود پرستش از طریق قلب را دعا به درگاه خالق می‌دانند

موسسه گفت‌وگوی ادیان در بیست و نهمین جلسه از سلسله جلسات ماهانه خود «تاریخچه شکل‌گیری عبادات یهود» را مورد بررسی قرار داد. به گزارش موسسه گفت‌وگوی ادیان، مهندس

آرش آبابی، کارشناس علوم دینی یهود در این نشست که با حضور رییس موسسه و جمعی از اساتید، پژوهشگران، دانشجویان و تعدادی از علاقه‌مندان حوزه‌ی دین و گفت‌وگوی دینی برگزار شد، به بررسی صور تاریخی شکل‌گیری عبادت در تورات و در دین یهود پرداخت. وی اظهار داشت: علمای یهود، عبارت پرستش و بندگی از طریق قلب را همان دعا و نماز به درگاه خالق تعبیر کرده‌اند.

به گفته این کارشناس علوم دینی یهود، اساس عبادت یهود را در گذشته (از زمان بعثت حضرت موسی تا حدود ۲۰۰۰ سال پیش) مراسم تقدیم قربانی‌ها تشکیل می‌داده و دعای لفظی در کنار آن قرار می‌گرفته است، اما پس از ویرانی معبد مقدس یهودیان در بیت‌المقدس در سال ۶۸ (یا ۷۰) میلادی، به علت توقف مراسم تقدیم قربانی، اصل عبادت یهود بر نماز و دعاهای کلامی قرار گرفت و با گذشت زمان آیین و متن نمازها شکل مدون امروزی را به خود گرفت.

وی گفت: نماز در لفظ عبری «تفילה» نامیده می‌شود و عموماً سه نوبت در روز خوانده می‌شود که اسامی آن‌ها به ترتیب عبارتند از «شحریت» (صبح)، «مینحا» (بعدازظهر) و «عرویت» (شامگاه).

مهندس آبابی اظهار داشت: نخستین شکل از عبادت یا مدح خدا را در مورد حضرت آدم و بعد از آن در خصوص فرزندان آدم می‌توان مشاهده کرد.

وی با بررسی سیر تاریخی این رویه، افزود: ابراهیم برای نخستین بار، قدم را از مدح صرف

خداوند یا درخواست‌های شخصی فراتر می‌گذارد و ضمن طلب بخشش برای دیگران، قصد دارد که قصد و نیت خداوند را تغییر بدهد.

این کارشناس علوم دینی یهود، همچنین در ادامه به تشریح چگونگی مدح خداوند توسط یعقوب، اسحاق، بنی اسرائیل و... پرداخت.

وی دو شکل عبادت کلامی و تقدیم قربانی را به عنوان احکام تورات درباره‌ی عبادت برشمرد.

آبابی اظهار داشت: با احداث معبد بیت المقدس در اورشلیم توسط سلیمان، آیین عبادی شکل مشخص‌تری به خود گرفت و از زمانی که الفاظ و زمان دعاها برای همیشه مشخص شد، نهاد مهم دیگری به نام کنیسه [هکِنِیسَت یا کِنِیسَا] آغاز به کار کرد و از آن‌جا که این دعاها بر پایه‌ی تمام نیازهای مجموعه قوم یهود تنظیم شده بود، مقرر شد که مراسم دعا به جماعت برگزار شود.

وی در پایان گفت: در تورات مقدس (دواریم - تثنیه، فصل ۱۱، آیه ۱۳) آمده است: «خدای خالق‌تان را دوست بدارید و او را با تمام قلبتان پرستش و بندگی نمایید».

موج بودایی شدن هندوها به بالاترین سطح رسید

ده‌ها هزار نفر از هندوها که به شدت در جامعه‌ی دینی هندوستان به حاشیه رانده شده‌اند، به منظور فرار از تعصب و تبعیض در نظام کاستی (طبقه‌بندی جامعه هندو) و باستانی این کشور، طی یک مراسم جمعی در شهر بمبئی بودایی شدند.

راهبان بودیسم که مراسم جمعی تغییر آیین هزاران نفر از هندوها به بودیسم را انجام می‌دادند، اظهار داشتند تا امروز شما به هر آیینی که تعلق داشتید، از امروز می‌توانید در تعالیم و آموزه‌های بودا پناه بگیرید. «باشاره» راهبی بود که مراسم را برگزار می‌کرد، و تازه بوداییان برخاسته، کفش‌های خود را از پا درآورده و با دستانی گره خورده سروده‌های بودایی را تکرار می‌کردند. درباره‌ی تعداد افرادی که در این مراسم شرکت کردند، گزارش‌های مختلفی وجود دارد. برگزارکنندگان اظهار داشتند این تغییر دینی جمعی، بزرگ‌ترین مراسم در تاریخ هندوستان معاصر بوده و تعداد آن‌ها ۱۰۰ هزار نفر از جامعه دالیت (پایین‌ترین گروه در نظام کاستی هندوستان) هندوها بوده است. این در شرایطی است که رویترز تعداد شرکت‌کنندگان را ۵۰ هزار نفر تخمین زده و بی‌بی‌سی آن را ۳۰ هزار نفر اعلام کرده است.

شرکت‌کنندگان هندو با تأکید بر این که هدف آن‌ها از تغییر آیین خود، بهبود شرایط اجتماعی زندگی و ارتقاء زندگی است، در مراسم شرکت کردند. گرچه تغییر دین از هندو به بودیسم در هندوستان چندان مناقشه برانگیز نیست، اما در برخی از ایالت‌های این کشور، بودایی شدن نیز چون روی آوردن به سایر ادیان مناقشه برانگیز است. دالیت، به معنای نجس است که به پایین‌ترین کاست در هندوستان اطلاق می‌شود. نظام کاستی هندوستان مردم را به همین، کاهن، جنگجو، کشاورز و کارگر تقسیم می‌کند، اما دالیت‌ها در آخرین مرتبه قرار می‌گیرند. پس از استقلال هندوستان در سال ۱۹۴۷ تبعیض کاستی هندوستان، غیر قانونی اعلام شد، اما ۱۸۰ میلیون دالیت در این سرزمین که سه ششم جمعیت ۱/۱ میلیاردی هندوستان را تشکیل داده، اظهار می‌دارند که رویکرد مردم نسبت به آن‌ها یکسان بوده است. ۸۰ درصد جمعیت هندوستان را مؤمنان به آیین هندو تشکیل داده‌اند، از این جمعیت ۱۳ درصد را مسلمانان و کم‌تر از سه درصد را مسیحی و باقی‌مانده آن اقلیت‌های سگ، بودیست، جین و پارسیس محسوب می‌شوند.

کشیش‌های انگلیسی: گناه تکنید تا سایل نیاید!

کشیش‌های اعظم کلیسای انگلیس، از باران‌های اخیر در این کشور به‌عنوان نشانه‌ی عذاب خداوند و نتیجه افزایش فسق و فجور در جامعه یاد کردند به گزارش پایگاه اینترنتی «العربیه نت» یکی از این کشیشان گفت که بارندگی‌های اخیر در کشور که در برخی مناطق، موجب آواره شدن هزاران نفر شد، نتیجه‌ی نادیده گرفتن قوانین ازدواج و اجرای قانون‌هایی است که مؤید هم‌جنس‌گرایی است. کشیش دیگری نیز در این رابطه گفت: خشم خدا، بین افراد فرق نمی‌گذارد و در این میان، برخی از بی‌گناهان نیز دچار عذاب خداوند می‌شوند. یک کشیش عالی‌رتبه انگلیس نیز این بلا را نتیجه‌ی انحطاط و بحران اخلاقی در همه زمینه‌های زندگی دانست. بر اساس این گزارش، بارندگی‌های اوایل تیرماه در مرکز و شمال انگلیس، موجب کشته شدن ۴ نفر و آواره شدن ۳۰ هزار تن شد. به گفته‌ی کارشناسان، بارش‌های ۲۶ ژوئن در انگلیس، معادل مقدار بارانی بود که در طول یک ماه در این کشور می‌بارد.